

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiæ Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiæ R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacræ
Theologiæ Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lugduni, M.DC.LI.**

Controversia XI. De reliquis membris diuidentibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

apprehendo ens possibile, absque vlla distinctione inter Angelum, & hominem, & absque eo quod possim Angelum, vel hominem in particulari exprimere.

14. Ex his quæ ex hypothesi dixi de omnipotentia, seu in opinione illorum, qui asserunt in omnipotentia cognosci creaturas posibles habemus quid dicere debeamus de quacumque causa creata transcendentaliter relata ad suos effectus, & quid esset dicendum si non solum relata, sed etiam esset cum illis connexa, dicendum enim est determinare ad cognitionem apprehensiuam si tantum sit relata, & iudicatuam, si sit connexa, omnium effectuum quos in se continet, sub quodam conceptu vniuersali, & confuso, ex vi cuius non possit discerni inter hunc, & illum indiuiduum effectuum, licet ex parte obiecti omnes rationes indiuiduas effectuum terminent cognitionem. Rem declarat exemplum: cognosco intuitiue ignem potentem producere calorem, ex vi huius cognitionis cognoscendi sunt omnes calores cõtenti in illo cognitione quadam confusa, & vniuersali, ex vi cuius non discernatur inter hunc & illum calorem, licet ex parte obiecti hic, & ille calor secundum suas ultimas differentias terminent cognitionem. Quod si cognoscenti intuitiue virtutem productiuam repugnet cognitione confusa effectuum, quos respicit virtus productiua, sicuti repugnat Deo, tunc effectus illi distincti cognoscuntur, illa tamen distinctio cognitionis respectu effectuum, qui secundario cognoscuntur, non erit ad exigentiam obiecti primarij cogniti, sed ad exigentiam cognoscentis, Dei v.g. cui repugnat cognitio, ex vi cuius aliquid obiectum cognoscat non distinctè, & non summe perfectè.

CONTROVERSIA XI.

De reliquis membris diuidentibus.

1. **R**ELIQUA membra in quæ ens diuiditur sunt Actio, Passio, Præsentia, Duratio, Situs, Habere, de Actione, & Passione dixi Contr. 12. Physic. De Præsentia disputaui Controu. 15. Physic. De Duratione egi Controu. 16. Physic. nihilque de his dicendum superest, supposita doctrina tradita locis citatis.

2. **S**ITUS est modus, quo quis talem positionem habet in loco, ratione cuius stare, sedere vel cubare dicitur. Modus iste realiter à Præsentia circumscriptiua non distinguitur, potest tamen formaliter distinguere in eo quod præsentia tantum dicat partes sui, quarum quælibet proprium respicit spatium absque vllò respectu ad aliam partem. Situs verò dicit præsentiam cuius partes inter se certam proportionem, & correspondentiam habent ex vi cuius hæc pars ab illa illam tantum, & non aliam habet distantiam, qui respectus, seu partium distantia in ordine ad ipsas à præsentia ipsarum, & à totius præsentia realiter nõ distinguitur. Præsentia definita neque situs est neque situm fundat, quia corpus, siue spiritus indiuisibiliter respiciens secundum se totum, & secundum quamlibet partem sui spatium diuisibile, neque stare, neque sedere dicitur. Si verò defendas præsentiam definitiuam corporis diuisibilis existentis in spatio diuisibili dicere repetitiones plurium circumscriptarum, teneris dicere corpus illud debere præsentiam quamdam ex vi cuius sedere diceretur, si aliam præsentiam non haberet, & aliam ex vi cuius diceretur stare, si præsentia aliis careret, & sic de aliis sitibus iudicium est ferendum. De facto tamen corpus illud non diceretur sedens, neque stans, quia sessio, seu situs dicit hanc præsentiam, & carentiam alijs in eodem spatio, ex vi cuius partes corporis diuersa distantia proportionem collocentur.

3. **H**ABERE dici solet de quacumque re ad nos pertinenti, sicuti habere pecunias, amicos, Patrem, vires, manus, &c. Hic tamen sumitur pro actu habendi aliquid distinctum, quo sensu dicimus hominem esse armatum, vel vestitum. Hunc modum existimo non distinguere formaliter ab approximatione vestis ad subiectum, quod vestitum dicitur. Habere distinguitur à Situ, quia Situs dicit præsentiam tantum, stantis, vel sedentis cum ordine approximationis, vel distantia partium inter se: Habere autem dicit præsentiam duarum rerum habentis, & rei habitæ cum ordine præsentia vnius ad præsentiam alterius. Vnde actus habendi, seu habitio est denominatio resultans ex præsentia ipsius ha-

bentis, & rei habitæ. Subiectum habitus, seu habendi tantum est homo, quia solus homo dicitur vestitus, vel armatus in communi modo loquendi: improprie tamen solet extendi ad alia animalia, & improprie adhuc ad res inanimatas.

CONTROVERSIA XII.

De ente rationis.

RATER Soares in præfatione disp. 54. asserit errorem esse Dialecticum dicere ens rationis ad Dialecticam spectare, quod proprium opus est Metaphysici, qui de ente rationis disputat, & ita de ente rationis, quod illi opponitur debet disputationem constituere.

PUNCTVM PRIMVM.

Entis rationis definitio.

Cum plerumque res à posteriori per effectus, & aliquando à priori per causas nobis innotescant, antiquam illarum essentiam, & quidditatis conceptus formatur, disputationem circa illius existentiam præmittere solemus, & prius inquirimus, an sit res, deinde quid sit in ente verò rationis, cum effectus nulli nobis suppetant, neque aliquam illius extrinsecam causam inuenire possimus, quæ prius nobis illius existentiam, quam essentiam indicent, nequeunt prædictæ quæstiones separari, imò si separanda sunt, necessarium est præcedere, quæ posterior esse solet, cognita enim essentia entis rationis, poterimus postea definire, an sit vel non sit.

Definitio entis rationis à ferè omnibus recepta hæc est: *Id quod solum habet esse obiectiue in intellectu.* Potest aliquid habere esse in intellectu subiectiue & effectiue, & obiectiue. Subiectiue habent esse in intellectu omnes illius actus, qui in intellectu recipiuntur, effectiue in intellectu, seu potius ab intellectu habent esse iidem actus intellectus, qui ab intellectu producuntur, item quodlibet artificiosum opus cuius exequutio intellectus operatione fuit directa. De hoc duplici modo habendi esse in intellectu modo non agimus, neque pertinet ad constitutum entis rationis, potius enim illa, quæ huiusmodi habent esse in intellectu necessarii sunt entia realia realiter existentia. Tertio alia dicuntur habere esse obiectiue in intellectu, quod nihil aliud est, quam intellectui obiecti, seu illius actum terminare, esseque intellectionis obiectum, quapropter omnia, quæ cognoscuntur, dicuntur actu habere esse obiectiue in intellectu & omnia, quæ possunt cognosci, seu sunt cognoscibilia, dicuntur habere esse possibile in intellectu. Cæterum ex his, quæ habent esse obiectiue in intellectu plura sunt, quæ præter illud esse obiectiue, quod in intellectu habent, gaudent alio esse physico, & reali, seu propriis loquendo, quæ non tantum illud esse quod obiectiue habent in intellectu, formaliter vt obiectum, sed etiam extra intellectum independentem ab eo quod illi obiciuntur, equus v.g. qui habet esse obiectum in intellectu cognoscentis illum, præter illud obiectum statum in se habet suum esse, ratione cuius etiam non cognosceretur, existeret in se ipso. Huiusmodi entia non dicuntur entia rationis, sed realia, neque illis competit prædicta definitio, cum non tantum habeant esse obiectiue in intellectu, sed physice in se ipsis, & prædicta definitio exposcat in suis definitis habere esse obiectiue in intellectu, & non illud physice in se ipsis habere.

Ex his essentia entis rationis facillè deprehenditur, illud enim dicitur ens rationis, quod cognoscitur, quod est habere esse obiectiue in intellectu, & quod nullum esse habet extra intellectum, ac proinde physice in se ipso non existat. Consent acuti quidam recentes ens rationis non dicere essentialiter actu cognosci, sed tantum posse cognosci, quia antequam ens rationis cognoscatur actu, & habeat esse actuale, habet suum esse possibile, ex eo quod possit cognosci, & in illo possibilitatis statu retinet sortam suam essentiam, quæ non includit existentiam, sicuti essentia